

<https://doi.org/10.48269/2451-0610-ksm-2023-2-001>

Rett R. Ludwikowski

prof. dr hab., The Catholic University of America

<https://orcid.org/0000-0001-7457-3096>

ludwikowski@cua.edu

Dezinformacja i politycznie ukierunkowana informacja. Historyczne tło chaosu informacyjnego towarzyszącego wojnie Izraela z Hamasem i aktem terroryzmu krajowego

Wprowadzenie

Tytułowe zagadnienia należą do tych problemów badawczych, które stanowią poważne wyzwania nawet dla wykładowców prawa międzynarodowego, porównawczego czy nauk politycznych¹. W dyskursie stawiane są pytania o przyczynę rosnącej liczby napadów w Stanach Zjednoczonych z użyciem broni palnej. Informacje z mediów społecznościowych docierają do odbiorców poza granicami Stanów, w związku z czym rodzime akty przemocy są znane na całym świecie.

¹ Artykuł ten wykorzystuje dane zebrane w poprzednio opublikowanych pracach autora: R.R. Ludwikowski, *Aspects of Terrorism: Personal Reflections*, „Terrorism” 1987, vol. 10, s. 175–184; *Political and Legal Instruments in Supporting and Combating Terrorism: Current Developments*, „Terrorism” 1988, vol. 11, s. 197–211; *State-Sponsored Domestic Terrorism: the Case of Poland*, „Terrorism” 1989, vol. 12, s. 89–96.

Należy zatem zastanowić się, co jest powodem przerażających statystyk wskazujących przede wszystkim na liczbę gwałtów popełnianych przez młodocianych sprawców. Z danych zebranych od 2013 r. do 2023 r. przez Archiwum Przemocy z Użyciem Broni (Gun Violence Archive) wynika, że w ten sposób w ciągu 10 lat zginęły 25 692 osoby².

W okresie pisania tego artykułu nadal trwa wojna Izraela z Hamasem, rozpoczęta przez inwazję Hamasu 7 października 2023 r. Telewizja CNN raportowała, że w ciągu miesiąca „ponad 1400 Izraelczyków zginęło w ataku, a ponad 240 zostało wziętych do niewoli jako zakładnicy. Ministerstwo Zdrowia w Ramallah poinformowało, że ponad 10 000 Palestyńczyków zginęło w kampanii odwetowej Izraela”³, a 2,3 miliona mieszkańców strefy Gazy zostało pozbawionych prądu i wody, przy czym okazało się, że paliwo do szpitalnych generatorów jest na wyczerpaniu, co w konsekwencji doprowadziło służbę zdrowia na skraj załamania⁴.

Co do problemu braku informacji, to warto wspomnieć sprawę zniszczenia szpitala w Gazie 10 października 2023 r., kiedy to skutek bombardowania zginęło kilkaset ludzi i panowała niepewność, czy za tym atakiem stoi Izrael, czy też islamska organizacja terrorystyczna. W tamtym czasie prezydent Joe Biden polecał z wizytą do Izraela. Jego głównym celem było potwierdzenie solidarności Stanów Zjednoczonych z Izraelem, ale również zaapelowanie o humanitarne traktowanie uczestników konfliktu⁵.

Artykuł ten, choć poświęcony znaczeniu informacji, skupia się głównie na weryfikacji tezy, że zarówno Izrael, jak i sprzymierzone z nim Stany Zjednoczone zdawały się nie przewidywać eskalacji konfliktu izraelsko-palestyńskiego.

Zarysowując kontekst historyczny, należy wspomnieć, że Hamas powstał w 1987 r. na początku pierwszej intifady i jest odgałęzieniem Bractwa Muzułmańskiego, ponadnarodowej grupy islamistycznej, która powstała w Egipcie. Nazwa palestyńskiej organizacji to akronim arabskiego wyrażenia Harakat

² Zob. Gun Violence Archive, www.gunviolencearchive.org [dostęp: 4.08.2023].

³ R. Wilson, R. de Acosta, A. Leeds Matthew, A. Newman, *These charts show the scale of loss in the Israel-Hamas war*, CNN, 7.11.2023, www.cnn.com/2023/11/07/middle-east/palestinian-israeli-deaths-gaza-dg/index.html [dostęp: 27.11.2023]. Tłumaczenia wszystkich cytatów w artykule – R.R.L.

⁴ Bardziej szczegółowy raport zob.: A. Al Lawati, E. McSweeney, N. Ebrahim, *Israel is at war with Hamas. Here's what to know*, CNN, 19.10.2023, www.cnn.com/2023/10/16/middleeast/israel-hamas-gaza-war-explained-week-2-mime-intl/index.html [dostęp: 20.10.2023].

⁵ P. Baker, *In Tel Aviv, Biden's Embrace of Israel Came With a Gentle Warning*, The New York Times, 18.10.2023, www.nytimes.com/2023/10/18/world/middleeast/biden-israel-visit-gaza-hospital-strike.html [dostęp: 27.11.2023].

al-Mukawamma al-Islamijja, co oznacza Islamski Ruch Oporu. Hamas ma na celu stworzenie państwa palestyńskiego, przy czym odrzuca jakiekolwiek porozumienie pokojowe z Izraelem, którego państwowości nie chce uznać. Należy przyjąć hipotezę, że zaskoczenie Stanów Zjednoczonych i Izraela agresją Hamasu spotęgowało zarówno nastroje antysemitckie, jak i antypalestyńskie w Stanach i w Europie. Czy można było tego uniknąć? Odpowiedź na to pytanie jest w chwili obecnej bardzo trudna.

Egzemplifikacja niebezpieczeństw związanych z dezinformacją ważnych dla amerykańskiego i polskiego czytelnika

Odpowiadając na pytanie, jak działa dezinformacja lub politycznie ukierunkowana informacja, nie można w artykule pominąć pewnego aktualnego przykładu.

W pierwszych tygodniach sierpnia 2023 r. w wiadomościach telewizyjnych pojawiła się zupełnie szokująca notka, rzekomo zamieszczona przez autorów reprezentujących byłego prezydenta Donalda Trumpa. Wskazywała ona, że obecny prezydent Joe Biden przekazał miliardy dolarów Talibanowi. Zaszokowani informacją odbiorcy (łącznie z autorem tego artykułu) mogli znaleźć wyjaśnienie w artykułach przytoczonych w przypisach⁶. Komentatorzy wskazywali, że po pierwsze, przesyłane do Afganistanu fundusze pochodzą z zamrożonych afgańskich depozytów w amerykańskich bankach, a po drugie, że ze względów humanitarnych taka decyzja uzyskała poparcie Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Omawiając problem dezinformacji, warto wskazać na spuściznę propagandy komunistycznej z okresu zimnej wojny. Próbując wyjaśniać, czym jest terroryzm, nadal można natknąć się na argumenty przypominające radziecką propagandę. Odpowiedź była i – trudno zaprzeczyć – jest nadal chwytliwa, szczególnie dla starszej generacji Amerykanów: „ten, kto jest terrorystą dla jednego człowieka, jest wojownikiem o wolność dla drugiego”. Przypomina to

---

⁶ K. Atwood, J. Hansler, *Biden administration does not plan to release frozen Afghan assets soon over concerns they may be diverted to terror groups*, CNN, 15.08.2022, www.cnn.com/2022/08/15/politics/biden-administration-taliban-assets/index.html [dostęp: 15.08.2023]. Zob również: K. Atwood, *US sets up fund to distribute frozen billions to Afghanistan*, CNN, 14.09.2022, www.cnn.com/2022/09/14/politics/afghan-funds-biden-administration/index.html [dostęp: 15.08.2023] oraz A. Kredo, *Biden Admin Has Given \$2.35 Billion to Taliban-Controlled Afghanistan*, 14.08.2023, Washington Free Beacon, <https://freebeacon.com/national-security/biden-admin-has-given-2-35-billion-to-taliban-controlled-afghanistan> [dostęp: 15.08.2023].

jednak obecne rosyjskie propagandowe założenie, że Rosja nie prowadzi wojny, a jest tylko zaangażowana „w specjalną operację wojskową” w Ukrainie⁷.

Aktualna sytuacja polityczna potwierdza tezę, że dezinformacja była i jest strategią łączącą nurty komunistyczne. Wymowny jest przykład konfrontujący propagandowe informacje z faktami znanymi czytelnikowi z jego własnych obserwacji: jak podało CNN 29 lipca 2023 r., oddziały Wagnera zaangażowane w rosyjską inwazję na Ukrainę ruszyły w kierunku polskiej granicy z zamiarem przeniknięcia przez nią⁸, a kilkanaście dni wcześniej z CNN można było się dowiedzieć, że Władimir Putin 14 lipca oświadczył, że grupa Wagnera w ogóle nie istnieje⁹.

Jednym z celów niniejszego artykułu jest wskazanie podstawowych cech demokratycznego systemu władzy, którego osłabienie przyczyniło się do braku odpowiedniego przygotowania na ataki międzynarodowych organizacji terrorystycznych, na rozwój terroryzmu krajowego (*domestic terrorism*) i na zwiększenie się liczby aktów indywidualnej przemocy w Stanach Zjednoczonych, kraju tradycyjnie uznawanego za bastion demokracji.

Potwierdzenie głównej hipotezy artykułu. Terroryzm międzynarodowy. Luki w informacji i ich skutki

Amerykański student pytany obecnie o tło problemów z terroryzmem często nie jest w stanie opowiedzieć o przyczynach zamachu na World Trade Center w 1993 r. i samobójczego ataku lotniczego z 11 września 2001 r. Przykład ten najlepiej potwierdza tezę tego artykułu. Należy uświadomić czytelnika, że gdyby przed atakami na Stany Zjednoczone zadało się podobne pytanie o Mohameda Salameha, Ahmada Ajaja czy Usamę ibn Ladena, reakcja byłaby taka sama.

Doświadczenie dydaktyczne potwierdza, że pytanie skierowane do studentów o tło zamachów z 2001 r. przeprowadzonych przez paramilitarną organizację terrorystyczną Al-Kaida na terytorium Stanów Zjednoczonych za pomocą uprowadzonych samolotów pasażerskich oraz o motywację decyzji

⁷ Zob. A. Wilk, M. Domańska, *Rosyjski atak na Ukrainę (24 lutego, godz. 9.00)*, Ośrodek Studiów Wschodnich, 24.02.2022, www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2022-02-24/rosyjski-atak-na-ukraine-24-lutego-godz-900 [dostęp: 8.03.2023].

⁸ Zob. M. Goillandeau, S. Braithwaite, O. Racz, *Wagner troops moving towards Polish border and cold try sneaking across, PM says*, CNN, 29.07.2023, www.cnn.com/2023/07/29/europe/wagner-poland-suwalki-intl/index.html [dostęp: 30.07.2023].

⁹ N. Hodge, *Wagner 'doesn't exist': Why Putin claims a rift in the mercenary group*, CNN, 14.07.2023, www.cnn.com/2023/07/14/europe/russia-putin-wagner-prigozhin-tensions-intl/index.html [dostęp: 30.07.2023].

prezydenta Georga W. Busha wprowadzającego amerykańskie wojska do Afganistanu w celu obalenia rządu talibów mających powiązania z Al-Kaidą¹⁰ najczęściej pozostawało bez odpowiedzi. Jest jednak oczywiste, że wypadki te zaalarmowały Amerykanów, że poza granicami Stanów Zjednoczonych istnieją organizacje międzynarodowe gotowe do uderzenia na terytorium tego państwa.

Istnienie międzynarodowego terroryzmu i straty, jakie społeczeństwo amerykańskie poniosło w wyniku wspomnianych wypadków, potwierdziły, że brak odpowiedniej informacji uniemożliwił prewencyjne działania, które mogłyby osłabić drastyczność szkód poniesionych przez społeczeństwo amerykańskie. Zapoznając się ze zdaniem doradców prezydenta Busha, można stwierdzić, że potwierdziłoby oni główną hipotezę tego artykułu¹¹.

Kilka uwag o różnicy między informacją, wiedzą i mądrością

W opublikowanej w 2023 r. książce *Knowing What We Know* [„Wiedząc, co wiemy”]¹² Simon Winchester wskazuje, że obecna rewolucja informacyjna może być niebezpieczna, a informacja powinna być odróżniona od wiedzy i mądrości, które posiadali starożytni filozofowie, tacy jak Sokrates, Platon czy Arystoteles. Z psychologicznego punktu widzenia skumulowana wiedza może być podstawą mądrości, ale informacja może być myląca i może prowadzić do dezinformacji odbiorcy. Należy zauważyć, że dzięki grom słownym łatwiej tworzyć sofizmaty, które były i są źródłem bariery, którą należy pokonać. Przykładowo: jest bardzo łatwo pominąć pytanie o różnicę między terroryzmem sponsorowanym przez państwo a tolerowanym przez państwo.

¹⁰ Zob. *Address to a Joint Session of Congress and the American People*, The White House, 20.09.2001, <https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2001/09/20010920-8.html> [dostęp: 30.07.2023].

¹¹ „Patrząc wstecz, byli doradcy stwierdzili, że wierzą, że Bush nigdy nie poszedłby na wojnę, gdyby wiedział, że w Iraku nie ma broni chemicznej, biologicznej ani nuklearnej, choćby z innego powodu niż pozostawiłoby go to bez wystarczającego wsparcia w Kongresie”. P. Baker, *Bush Doesn't Second-Guess Himself on Iraq. Even if Everyone Else Does*, The New York Times, 20.03.2023, www.nytimes.com/2023/03/20/us/politics/george-w-bush-iraq-war.html [dostęp: 27.11.2023].

¹² Wartościowa książka S. Winchestera (*Knowing What We Know: The Transmission of Knowledge: From Ancient Wisdom to Modern Magic*, New York 2023) została rozreklamowana w USA przez jednego z najwybitniejszych reporterów CNN Fareeda Zakarię. Bardziej szczegółowe informacje – zob. *Fareed: There's a silver lining in Arab states' response to the Israel-Hamas war*, CNN, 28.05.2023, <https://edition.cnn.com/videos/politics/2024/03/10/middle-east-conflict-israel-gaza-hamas-peace-silver-lining-fareed-take-gps-vpx.cnn> [dostęp: 10.08.2023].

Nawet jeśli nie mamy jednoznacznej odpowiedzi na wszystkie pytania, musimy przynajmniej zastanowić się, w jakim stopniu brak informacji może powodować nieodwracalne szkody społeczne. Z punktu widzenia politologa, a nie psychologa, nie można dyskwalifikować znaczenia informacji. Jak zostało podkreślone w wymienionych przykładach, brak wiadomości przeciętnego obywatela o strukturach i planach międzynarodowych organizacji terrorystycznych był ważnym czynnikiem obniżającym stan przygotowania państwa na atak 11 września 2001 r. Od tego czasu na całym świecie wzrosła jednak świadomość co do międzynarodowego terroryzmu. Potwierdza to tezę, że stopień posiadanych informacji przez społeczeństwo jest jednym z decydujących czynników, które służby bezpieczeństwa każdego kraju winny brać pod uwagę.

Nawiązując jednak do relacji między wiedzą a informacją, należy przyznać, że istnieją sytuacje, w których brak jednoznacznej odpowiedzi na postawione pytania nie jest wynikiem dezinformacji lub braku informacji. Trudności mogą wtedy wynikać z braku wiedzy badacza szukającego wskazówek pozwalających mu odróżnić odpowiedzi prawidłowe od mylnych. Nie jest to wynikiem intencjonalnej dezinformacji lub celowego ograniczenia informacji, lecz jest to sytuacja, w której brak wiedzy nakłada się na brak informacji.

Obserwacja ta wskazuje, że istnieje trzeci rodzaj problemów, tym razem niezwiązanych bezpośrednio z dezinformacją lub brakiem informacji. Jest to sytuacja, w której informacja musi ograniczyć się do wskazania pytań lub problemów, które można zidentyfikować, ale na które nie ma jeszcze jednoznacznej odpowiedzi. Lista ich jest w istocie długa, niemniej artykuł ogranicza się do dwóch przykładów.

Po pierwsze, z czasów prezydentury Trumpa pozostały pytania o amerykańską demokrację, intrygujące profesjonalnych konstytucjonalistów i w istocie każdego Amerykanina zastanawiającego się nad przyszłością swojego kraju: Czy Donald Trump może nadal ubiegać się o prezydenturę? Czy wystarcza do tego poparcie własnej partii? Czy może to uczynić nawet w wypadku aresztowania? Jakie znaczenie ma tu czynnik czasowy? Ważny, bo tylko w wypadku oskarżenia w Georgii jest 18 współoskarżonych i proces zbierania materiałów uzasadniających stawiane im zarzuty wymaga znacznego czasu. Czy § 3 XIV poprawki do Konstytucji i poprawka XXV mogą być przeszkodą dla Trumpa w ubieganiu się o urząd publiczny¹³? Czy zgodnie z pompatycznymi

¹³ Poprawki XIV i XXV Konstytucji USA wskazują na konieczność usunięcia z urzędu lub na niemożliwość powołania na urząd osób popełniających przestępstwa przeciw Stanom Zjednoczonym. Zob. *Konstytucja Stanów Zjednoczonych Ameryki*, tłum. A. Pułło, <http://libr.sejm.gov.pl/tek01/txt/konst/usa.html> [dostęp: 10.08.2023]. Należy przyznać, że coraz więcej konstytucjonalistów powołuje się na obostrzenia wynikające z § 3

oświadczeniami Trumpa mógłby on uniewinnić siebie i swoją rodzinę, zostając ponownie prezydentem? Czy nie złamałoby to zasady *nemo iudex in causa sua* (nikt nie może być sędzią we własnej sprawie)?

Po drugie, odnotować należy, że republikanie w Izbie Reprezentantów rozpoczęli swoje przesłuchania w sprawie impeachmentu prezydenta Joego Bidena. Wymaga to jednak przedstawienia konkretnych zarzutów, a więc odwołania się do czynów uzasadniających oskarżenie (*impeachable offenses*)¹⁴. Trzeba również podkreślić, że postępowanie prowadzące do impeachmentu prezydenta Bidena zainicjował speaker Kevin McCarthy reprezentujący republikańską większość parlamentarną w Izbie. McCarthy, który sam został wybrany dopiero po 15 rundach głosowania, tracił poparcie mnożących się frakcji w jego partii. W rezultacie McCarthy musiał opuścić swoje stanowisko, a wkrótce sam zrezygnował z pozycji kongresmena¹⁵.

Terroryzm krajowy (*domestic terrorism*) i jego wpływ na kryzys demokracji amerykańskiej

W drugiej połowie stycznia 2021 r. gwałtownie wzrosła liczba informacji prasowych o organizacjach konspiracyjnych, do czego niewątpliwie przyczyniły się absurdalne wypowiedzi Trumpa, zasadniczo niezaprzeczącego, że kryzys demokracji może być realny, ale wskazującego na proces kształtowania się nowego politycznego systemu demokracji autorytarnej. Termin ten, absurdalny

---

XIV Poprawki do Konstytucji USA. Zob. K. Polantz, *Legal scholars increasingly raise constitutional argument that Trump should be barred from presidency*, CNN, 19.08.2023, www.cnn.com/2023/08/19/politics/donald-trump-fourteenth-amendment-2024-race/index.html [dostęp: 22.08.2023]. Zob. również: I. Murray, H. Demissie, *State election officials prepare for efforts to disqualify Trump under 14th Amendment*, ABC News, 1.09.2023, <https://abcnews.go.com/Politics/state-election-officials-prepare-efforts-disqualify-trump-14th/story?id=102833123> [dostęp: 2.09.2023].

¹⁴ Są to: zdrada, przekupstwo lub inne poważne przestępstwa i wykroczenia. Zob. szerzej: I. Kraśnicka, A.M. Ludwikowska, R.R. Ludwikowski, *System prawa Stanów Zjednoczonych. Wprowadzenie*, Temida 2, Białystok 2023, s. 130–131.

¹⁵ Dodatkowym czynnikiem podkopującym zaufanie do rezultatów informacji zbieranych przeciw prezydentowi Bidenowi było to, że Aleksander Smirnow, były informator FBI, został oskarżony o okłamywanie FBI i przyznał, że jego informacje zostały mu przekazane przez wywiad rosyjski. Zob. R. Legare, E. Fitzgerald, *Ex-FBI informant accused of lying to feds about the Bidens ordered detained pending trial*, CBS News, 26.02.2024, www.cbsnews.com/news/alexander-smirnov-former-fbi-informant-hunter-biden-joe-biden/ [dostęp: 1.03.2024].

sam w sobie, przypominał nielogiczne gimnastyki terminologiczne, których autorzy pisali o ahistorycznej historii lub o rewolucyjnym konserwatyzmie¹⁶.

Komentatorzy prezydentury Trumpa przyznawali, że mimo prodemokratycznej retoryki i nacjonalistycznych haseł typu *America first* demokracja w wydaniu Trumpa jest autodestrukcyjna. Obserwacja ta została spopularyzowana przez Shawna W. Rosenberga, znanego eksperta w dziedzinie psychologii politycznej. Przewidział on, że „w dobrze ugruntowanych demokracjach, takich jak Stany Zjednoczone, demokratyczne rządy będą kontynuować swój nieubłagany upadek i ostatecznie upadną”¹⁷.

Atak na amerykański Kapitol 6 stycznia 2021 r. potwierdził powyższą obserwację. Gdyby na rok przed tym wydarzeniem student prawa lub nauk politycznych został zapytany o tajne krajowe organizacje terrorystyczne, takie jak QAnon, Proud Boys, Oath Keepers czy MAGA, miałby trudność z udzieleniem jasnej odpowiedzi. Przed tym atakiem społeczeństwo amerykańskie nie było w zasadzie świadome organizującej się konspiracji mającej poprzeć twierdzenia prezydenta Trumpa o pogwałceniu w wyborach z 2020 r. konstytucyjnie gwarantowanych standardów wyborczych. Nawet doświadczeni politolodzy nie wiedzieli, że były prezydent przyjmował przywódców wymienionych organizacji w Białym Domu. Trudno było nawet prognozować, że w 2023 r. zostaną mu przedstawione zarzuty przekupywania (za pomocą tzw. *bush money*) partnerek seksualnych, takich jak Stormy Daniels¹⁸, ukrywania w prywatnej posiadłości na Florydzie tajnych państwowych dokumentów na przestępstwa podatkowe i żądania, by administratorzy wyborów (przykładowo w Georgii) preparowali fałszywe wyborcze sprawozdania.

Żeby prawidłowo ocenić informacje docierające do amerykańskiego społeczeństwa, to atak na Kapitol stanowił moment przełomowy. Enrique Tarrío,

¹⁶ Szerzej na ten temat zob.: R.R. Ludwikowski, *Demokracja elektorska i populistyczna z perspektywy wyboru D. Trumpa na Prezydenta USA*, „Państwo i Prawo” 2018, nr 1, s. 40–50 oraz *idem*, I. Kraśnicka, *Autorytaryzm demokratyczny w Stanach Zjednoczonych. Unikalny hybrydalny ustrój polityczny czy terminologiczna kwadratura koła?*, „Państwo i Prawo” 2021, nr 6, s. 25–42. Zob. także artykuł: *idem*, *Demokracja*, [w:] *Encyklopedia socjologii*, t. 1, A–J, red. W. Kwaśniewicz *et al.*, Oficyna Naukowa, Warszawa 1998, s. 119–125.

¹⁷ Komentarz R. Shenkmana – *idem*, *The Shocking Paper Predicting the End of Democracy*, Politico, 8.09.2019, www.politico.com/magazine/story/2019/09/08/shawn-rosenberg-democracy-228045 [dostęp: 6.02.2021].

¹⁸ Fakt przekupstwa Stormy Daniels, która za pieniądze miała odstąpić od zeznań o jej seksualnych kontaktach z Trumpem, był szeroko znany. Zob. *Who is Stormy Daniels? The adult film star in Trump spotlight*, Al-Dżazira, 31.03.2023, www.aljazeera.com/news/2023/3/31/who-is-stormy-daniels-the-ex-adult-film-star-in-trump-spotlight [dostęp: 10.08.2023].

były przywódca Proud Boys, został skazany na 22 lata więzienia przez sąd Dystryktu Kolumbii, co jest ostatnim z serii wyroków dla członków skrajnie prawicowej grupy w związku z ich rolą w ataku na Kapitol 6 stycznia 2021 r. Do tej pory w związku z tym szturmem aresztowano blisko 1100 osób, a ponad 300 skazano na pozbawienia wolności¹⁹.

Opublikowane zostały setki artykułów i opinii uczonych z grup badawczych, takich jak Komisja, którą mimo sprzeciwu republikańskich senatorów proponowała Nancy Pelosi, ówczesna przewodnicząca Izby Reprezentantów z Partii Demokratycznej. Zgromadzenie detalicznych informacji było potrzebne, aby – jak twierdziła Pelosi – zdyskwalifikować przekonanie, że prawda „jest tylko kwestią tego, którą stronę chcemy ujawnić”. Jak zaznaczyła Pelosi: „Musimy dotrzeć do prawdy, jak do tego doszło”²⁰. Mimo że do obecnej chwili nie wszystkie dane są dostępne, to konkluzja ta jest poprawna, a po wzajemnych ustępstwach demokratów i republikańców w Kongresie Komisja została powołana i przedstawiła końcowy raport 2 grudnia 2022 r.²¹ Warto przytoczyć także komentarz Jeane Kirkpatrick (byłej ambasadorki Stanów w ONZ), wskazującej na konieczność odróżnienia terrorku od terroryzmu:

[W] tym pełnym przemocy stuleciu więcej milionów ludzi zginęło z rąk swoich rządów niż na wojnie. Brak wielkich marszów i brak międzynarodowych kampanii sprawiają, że łatwo przeoczyć lub zapomnieć, że największa liczba masowych mordów została przeprowadzona przez rządy przeciwko ich własnej nieuzbrojonej ludności: w wywołanym przez człowieka głodzie na Ukrainie, w gułagu Stalina, w Holokauście, w morderczej utopii Pol Pota, w chińskiej rewolucji kulturalnej, w etiopskim programie osadnictwa (*villagification*). Dodatkowe tysiące ludzi zostało zamordowanych przez Ildi Amina z Ugandy, przez Syryjczyków w Hamie, przez ajatollaha Chomejniego i przez argentyńskich generałów w brudnej wojnie²².

¹⁹ Zob. K. Frazier, *Here are the longest Jan. 6 prison sentences handed down so far*, Politico, 9.05.2023, www.politico.com/news/2023/09/05/enrique-tarrio-prison-sentencing-proud-boys-00114104 [dostęp: 10.08.2023].

²⁰ Zob. B. Sprunt, *Nancy Pelosi Announces Plans For 9/11-Style Commission To Study Capitol Attack*, Scribd, 15.02.2021, www.scribd.com/article/494665377/Nancy-Pelosi-Announces-Plans-For-9-11-Style-Commission-To-Study-Capitol-Attack [dostęp: 12.08.2023].

²¹ Końcowy raport Komisji: *Final report. Select Committee to Investigate the January 6th Attack on the United States Capitol*, U.S. Government Publishing Office, Washington 2022, www.govinfo.gov/content/pkg/GPO-J6-REPORT/pdf/GPO-J6-REPORT.pdf [dostęp: 27.11.2023].

²² J. Kirkpatrick, *Above All, Human Rights*, The Washington Post, 23.01.1989, www.washingtonpost.com/archive/opinions/1989/01/23/above-all-human-rights/7df310af-bed6-44b6-a8e3-d4e52b2a4f4e [dostęp: 11.08.2023].

Kolejnym ważnym pytaniem jest, czy w prawie Stanów Zjednoczonych znajdziemy definicje terroru i terroryzmu. Odpowiedź na nie jest w pełni klarowna. Konstytucjoniści przytaczają tu szereg argumentów. Formalnie prawo amerykańskie, zgodnie z opiniami ekspertów prawa konstytucyjnego, definiuje zarówno *domestic terrorism*, jak i terroryzm międzynarodowy.

Ustawa o nadzorze wywiadu zagranicznego z 1978 r. zakreślała podstawowe ramy definicyjne. Stanowiła, że czyny poddane inwigilacji ze względu na ich terrorystyczny potencjał powinny „całkowicie wykraczać poza Stany Zjednoczone lub przekraczać granice państwowe pod względem środków, za pomocą których są realizowane oraz osób, które wydają się mieć na celu przymus lub zastraszenie, lub miejsce, w którym ich sprawcy działają lub ubiegają się o azyl”²³. Wątpliwości dotyczące wyczerpującej regulacji terroryzmu potęguje wszakże ustawa o zwalczaniu międzynarodowego terroryzmu z 1984 r. Po zatwierdzeniu jej przez Izbę Reprezentantów 27 marca 2023 r. została ona zawieszona przez Senat²⁴.

Kolejna ustawa, znana jako The USA Patriot Act, wyjaśnia różnice między wewnętrznym i międzynarodowym terroryzmem, dlatego warto przytoczyć jej główne założenie. Stanowi ona, że

osoba angażuje się w terroryzm krajowy, jeśli popełnia czyn niebezpieczny dla życia ludzkiego, który jest naruszeniem prawa karnego stanu lub Stanów Zjednoczonych, jeśli czyn wydaje się mieć na celu: (i) zastraszenie lub przymuszenie ludności cywilnej; (ii) wpływanie na politykę rządu poprzez zastraszanie lub przymus; lub (iii) wpływanie na postępowanie rządu poprzez masowe niszczenie, zabójstwa lub porwania. Ponadto czyny muszą mieć miejsce przede wszystkim w ramach jurysdykcji terytorialnej Stanów Zjednoczonych, a jeśli tak nie jest, mogą zostać uznane za międzynarodowy terroryzm²⁵.

Terror jest inną formą przemocy. Jest zwykle stosowany przez rządy przy użyciu regularnych lub nieregularnych (ale legalnie utworzonych) jednostek bojowych. Jest kontrolowany przez państwo, podobnie jak międzynarodowy terroryzm jest sponsorowany przez państwo, jednak jest wymierzony w cele

²³ Foreign Intelligence Surveillance Act of 1978 [z poprawkami z 2008 r.] Public Law 95-511–OCT. 25, 1978, 92 STAT. 1783, An Act to authorize electronic surveillance to obtain foreign intelligence information, 95th Congress, www.govinfo.gov/content/pkg/STATUTE-92/pdf/STATUTE-92-Pg1783.pdf#page=1 [dostęp: 11.08.2023].

²⁴ S.3037 – 1984 Act to Combat International Terrorism, www.congress.gov/bill/98th-congress/senate-bill/3037?s=1&r=5 [dostęp: 11.08.2023].

²⁵ Section 802 of the USA Patriot Act (Pub. L. No. 107-52). Pełna nazwa ustawy: Uniting and Strengthening America by Providing Appropriate Tools Required to Intercept and Obstruct Terrorism.

niewalczące, najczęściej w ludność cywilną. W działaniach terrorystycznych zanika jednak rozróżnienie między celami instrumentalnymi i pierwotnymi. Ludność cywilna wydaje się głównym, a nie instrumentalnym celem przemocy.

Podsumowanie. Kilka uwag o relacjach między dezinformacją, brakiem informacji, terroryzmem a aktami indywidualnej i masowej przemocy

Warto zastanowić się nad zadanym we wprowadzeniu pytaniem: czy początek wojny Izraela z Hamasem potwierdzał brak aktywności wywiadu Stanów Zjednoczonych i Izraela, czy potwierdzał tylko brak pamięci komentatorów o historii islamskiego terroryzmu?

Wkrótce po rozpoczęciu inwazji odpowiadał na to pytanie Tomasz Awłasewicz, znany w Polsce dziennikarz Onetu, badacz i autor książek o służbach specjalnych PRL²⁶. Pisał on, że „nie ma żadnych wątpliwości, że Hamas zgromadził informacje wywiadowcze, poddał je ocenie i zaplanował sobotnie ataki w południowym Izraelu, bazując właśnie na owych informacjach”²⁷.

Autor niniejszego artykułu zgadza się z tą opinią. Liczba ofiar konfliktu ciągle rośnie i do momentu zakończenia pracy nad tym tekstem wywiady Izraela i Stanów Zjednoczonych nie odnalazły miejsc, w których Hamas przetrzymuje zakładników uwięzionych w trakcie ataku na Izrael. Niemniej bez studiów historycznych nad kształtowaniem się terroryzmu islamskiego, nad początkami syjonizmu czy weryfikacji wsparcia terroryzmu na Bliskim Wschodzie przez Iran nie można na powyższe zadane pytanie odpowiedzieć²⁸.

Lista kwestii pozostawionych bez odpowiedzi dalej się wydłuża. Jak zaznaczono powyżej, bez historycznych studiów wzmacniających przewidywalność aktualnych i przyszłych wydarzeń precyzyjność naszych prognoz jest bardzo ograniczona. Opinie, że Stany Zjednoczone są światowym bastionem demokracji, są coraz częściej podważane. Rosnąca popularność byłego prezydenta Trumpa może wskazywać, że mimo dowodów na jego insurekcyjną

²⁶ Warto polecić czytelnikowi książkę: T. Awłasewicz, *Łowcy szpiegów. Polski wywiad kontra CIA*, Czerwone i Czarne, Warszawa 2018.

²⁷ T. Awłasewicz powołuje się na komentarz dla Onetu byłego oficera CIA Stephena Slicka: *idem, Tak Hamas zmylił izraelskie służby. Były oficer CIA wyjaśnia. To coś więcej niż dezinformacja*, Onet.pl, 15.10.2023, <https://wiadomosci.onet.pl/swiat/byly-oficer-cia-dla-onetu-izrael-musi-dokonac-inwazji-ladowej/8ly0hb6> [dostęp: 16.10.2023].

²⁸ Autor odnotował podobną „niepewność” informacyjną towarzyszącą dyskusjom nad stosunkiem Chin do konfliktu rosyjsko-ukraińskiego w artykule *Broń obosieczna – kilka refleksji na temat zakresu oddziaływania sankcji nałożonych za zbrodnie ludobójstwa na Ukrainie*, „Miscellanea Historico-Iuridica” 2023, t. 21, z. 2, s. 597.

aktywność pod koniec kadencji uzyskanie przez niego niekwestionowanego poparcia większości wyborców może dostarczać argumentów za zwycięstwem demokracji uczestniczącej. Prowadzi to do niechętnie przytaczanej obserwacji Churchilla, że „demokracja stała się najgorszą formą rządów, jeżeli nie liczy się wszystkich innych form”²⁹.

Bibliografia

- Address to a Joint Session of Congress and the American People*, The White House, 20.09.2001, <https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2001/09/20010920-8.html> [dostęp: 30.07.2023].
- Al Lawati A., McSweeney E., Ebrahim N., *Israel is at war with Hamas. Here's what to know*, CNN, 19.10.2023, www.cnn.com/2023/10/16/middleeast/israel-hamas-gaza-war-explained-week-2-mime-intl/index.html [dostęp: 20.10.2023].
- Atwood K., *US sets up fund to distribute frozen billions to Afghanistan*, CNN, 14.09.2022, www.cnn.com/2022/09/14/politics/afghan-funds-biden-administration/index.html [dostęp: 15.08.2023].
- Atwood K., Hansler J., *Biden administration does not plan to release frozen Afghan assets soon over concerns they may be diverted to terror groups*, CNN, 15.08.2022, www.cnn.com/2022/08/15/politics/biden-administration-taliban-assets/index.html [dostęp: 15.08.2023].
- Awłasewicz T., *Lowcy szpiegów. Polski wywiad kontra CIA*, Czerwone i Czarne, Warszawa 2018.
- Awłasewicz T., *Tak Hamas zmylił izraelskie służby. Były oficer CIA wyjaśnia. To coś więcej niż dezinformacja*, Onet.pl, 15.10.2023, <https://wiadomosci.onet.pl/swiat/byly-oficer-cia-dla-onetu-izrael-musi-dokonac-inwazji-ladowej/8ly0hb6> [dostęp: 16.10.2023].
- Baker P., *Bush Doesn't Second-Guess Himself on Iraq. Even if Everyone Else Does*, The New York Times, 20.03.2023, www.nytimes.com/2023/03/20/us/politics/george-w-bush-iraq-war.html [dostęp: 27.11.2023].
- Baker P., *In Tel Aviv, Biden's Embrace of Israel Came With a Gentle Warning*, The New York Times, 18.10.2023, www.nytimes.com/2023/10/18/world/middleeast/biden-israel-visit-gaza-hospital-strike.html [dostęp: 27.11.2023].
- Demokracja: wartość czy narzędzie?*, Wydział Nauk Społecznych UG, 9.10.2019, www.gdansk.pl/wydarzenia/demokracja-wartosc-czy-narzedzie,w,24054 [dostęp: 11.08.2023].
- Fareed: There's a silver lining in Arab states' response to the Israel-Hamas war*, CNN, 28.05.2023, www.cnn.com/shows/fareed-zakaria-gps [dostęp: 10.08.2023].
- Final report. Select Committee to Investigate the January 6th Attack on the United States Capitol*, U.S. Government Publishing Office, Washington 2022, www.govinfo.gov/content/pkg/GPO-J6-REPORT/pdf/GPO-J6-REPORT.pdf [dostęp: 27.11.2023].

²⁹ *Demokracja: wartość czy narzędzie?*, Wydział Nauk Społecznych UG, 9.10.2019, www.gdansk.pl/wydarzenia/demokracja-wartosc-czy-narzedzie,w,24054 [dostęp: 11.08.2023].

- Foreign Intelligence Surveillance Act of 1978 [z poprawkami z 2008 r.] Public Law 95-511–OCT. 25, 1978, 92 STAT. 1783, An Act to authorize electronic surveillance to obtain foreign intelligence information, 95th Congress, www.govinfo.gov/content/pkg/STATUTE-92/pdf/STATUTE-92-Pg1783.pdf#page=1 [dostęp: 11.08.2023].
- Frazier K., *Here are the longest Jan. 6 prison sentences handed down so far*, Politico, 9.05.2023, www.politico.com/news/2023/09/05/enrique-tarrion-prison-sentencing-proud-boys-00114104 [dostęp: 10.08.2023].
- Goillandeau M., Braithwaite S., Racz O., *Wagner troops moving towards Polish border and cold try sneaking across, PM says*, CNN, 29.07.2023, www.cnn.com/2023/07/29/europe/wagner-poland-suwalki-intl/index.html [dostęp: 30.07.2023].
- Gun Violence Archive, www.gunviolencearchive.org [dostęp: 4.08.2023].
- Hodge N., *Wagner 'doesn't exist': Why Putin claims a rift in the mercenary group*, CNN, 14.07.2023, www.cnn.com/2023/07/14/europe/russia-putin-wagner-prigozhin-tensions-intl/index.html [dostęp: 30.07.2023].
- Kirkpatrick J., *Above All, Human Rights*, The Washington Post, 23.01.1989, www.washingtonpost.com/archive/opinions/1989/01/23/above-all-human-rights/7df310af-bed6-44b6-a8e3-d4e52b2a4f4e [dostęp: 11.08.2023].
- Kolakowski L., *Główne nurty marksizmu*, t. 1–3, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009.
- Konstytucja Stanów Zjednoczonych Ameryki*, tłum. A. Pułło, <http://libr.sejm.gov.pl/tek01/txt/konst/usa.html> [dostęp: 10.08.2023].
- Kraśnicka I., Ludwikowska A.M., Ludwikowski R.R., *System prawa Stanów Zjednoczonych. Wprowadzenie*, Temida 2, Białystok 2023.
- Kredo A., *Biden Admin Has Given \$2.35 Billion to Taliban-Controlled Afghanistan*, 14.08.2023, Washington Free Beacon, <https://freebeacon.com/national-security/biden-admin-has-given-2-35-billion-to-taliban-controlled-afghanistan> [dostęp: 15.08.2023].
- Lankosz K., Chorośnicki M., Czubik P. (red.), *Walka z terroryzmem w świetle prawa międzynarodowego*, Sto, Bielsko-Biała 2004.
- Legare R., Fitzgerald E., *Ex-FBI informant accused of lying to feds about the Bidens ordered detained pending trial*, CBS News, 28.02.2024, www.cbsnews.com/news/alexander-smirnov-former-fbi-informant-hunter-biden-joe-biden [dostęp: 1.03.2024].
- Ludwikowski R.R., *Aspects of Terrorism: Personal Reflections*, „Terrorism” 1987, vol. 10, s. 175–184.
- Ludwikowski R.R., *Broń obosieczna – kilka refleksji na temat zakresu oddziaływania sankcji nałożonych za zbrodnie ludobójstwa na Ukrainie*, „Miscellanea Historico-Iuridica” 2023, t. 22, z. 2, s. 576–600.
- Ludwikowski R.R., *Demokracja*, [w:] *Encyklopedia socjologii*, t. 1, A–J, red. W. Kwaśniewicz et al., Oficyna Naukowa, Warszawa 1998, s. 119–125.
- Ludwikowski R.R., *Demokracja elektorska i populistyczna z perspektywy wyboru D. Trumpa na Prezydenta USA*, „Państwo i Prawo” 2018, nr 1, s. 40–50.
- Ludwikowski R.R., *No Straight Shots. Is America Still a Bastion of Democracy and a Shield Against Terrorism?*, „Państwo i Prawo” 2022, nr 6, s. 47–65.
- Ludwikowski R.R., *Political and Legal Instruments in Supporting and Combating Terrorism: Current Developments*, „Terrorism” 1988, vol. 11, s. 197–211.

- Ludwikowski R.R., *State-Sponsored Domestic Terrorism: the Case of Poland*, „Terrorism” 1989, vol. 12, s. 89–96.
- Ludwikowski R.R., *The Crisis of Communism: Its Meaning, Origins and Phases*, Pergamon-Brassey’s International Defense Publishers, Washington 1986.
- Ludwikowski R.R., Kraśnicka I., *Autorytaryzm demokratyczny w Stanach Zjednoczonych. Unikalny hybrydalny ustrój polityczny czy terminologiczna kwadratura kota?*, „Państwo i Prawo” 2021, nr 6, s. 25–42.
- Murray I., Demissie H., *State election officials prepare for efforts to disqualify Trump under 14th Amendment*, ABC News, 1.09.2023, <https://abcnews.go.com/Politics/state-election-officials-prepare-efforts-disqualify-trump-14th/story?id=102833123> [dostęp: 2.09.2023].
- Polantz K., *Legal scholars increasingly raise constitutional argument that Trump should be barred from presidency*, CNN, 19.08.2023, www.cnn.com/2023/08/19/politics/donald-trump-fourteenth-amendment-2024-race/index.html [dostęp: 22.08.2023].
- S.3037 – 1984 Act to Combat International Terrorism, www.congress.gov/bill/98th-congress/senate-bill/3037?s=1&r=5 [dostęp: 11.08.2023].
- Shenkman R., *The Shocking Paper Predicting the End of Democracy*, Politico, 8.09.2019, www.politico.com/magazine/story/2019/09/08/shawn-rosenberg-democracy-228045 [dostęp: 6.02.2021].
- Sprunt B., *Nancy Pelosi Announces Plans For 9/11-Style Commission To Study Capitol Attack*, Scribd, 15.02.2021, www.scribd.com/article/494665377/Nancy-Pelosi-Announces-Plans-For-9-11-Style-Commission-To-Study-Capitol-Attack [dostęp: 12.08.2023].
- Uniting and Strengthening America by Providing Appropriate Tools Required to Intercept and Obstruct Terrorism (Pub. L. No. 107-52).
- Who is Stormy Daniels? The adult film star in Trump spotlight*, Al-Dżazira, 31.03.2023, www.aljazeera.com/news/2023/3/31/who-is-stormy-daniels-the-ex-adult-film-star-in-trump-spotlight [dostęp: 10.08.2023].
- Wilk A., Domańska M., *Rosyjski atak na Ukrainę (24 lutego, godz. 9.00)*, Ośrodek Studiów Wschodnich, 24.02.2022, www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2022-02-24/rosyjski-atak-na-ukraine-24-lutego-godz-900 [dostęp: 8.03.2023].
- Wilson R., de Acosta R., Leeds Matthew A., Newman A., *These charts show the scale of loss in the Israel-Hamas war*, CNN, 7.11.2023, www.cnn.com/2023/11/07/middleeast/palestinian-israeli-deaths-gaza-dg/index.html [dostęp: 27.11.2023].
- Winchester S., *Knowing What We Know: The Transmission of Knowledge: From Ancient Wisdom to Modern Magic*, HarperCollins Publishers, New York 2023.

Disinformation and politically targeted information.

The historical background of the information chaos accompanying Israel’s war with Hamas and acts of domestic terrorism

The article consists of several basic components, in which legal-historical and legal-comparative methodologies were used. The main goal of this research was to explain one of several reasons for the frightening statistics indicating an increase in violence and suicide by

juvenile delinquents in the United States. The article assumed that one of the factors that has not been sufficiently exposed is disinformation or lack of information about the threats to which the society is exposed. Events in the Middle East, sparked by Hamas's attack on Israel on October 7, 2023, added another example of a conflict that seemingly began in the absence of information about what Hamas wanted to gain by its invasion. With a more detailed observation of this action, it should be noted that the question of whether it was a deliberate disinformation or lack of information is becoming more and more justified. These examples assume that a historical analysis of the effects of disinformation or a lack of knowledge about the political, social or economic causes of past conflicts can prevent new forthcoming problems.

Key words: disinformation, international terrorism, domestic terrorism, democracy, social media

Dezinformacja i politycznie ukierunkowana informacja. Historyczne tło chaosu informacyjnego towarzyszącego wojnie Izraela z Hamasem i aktem terroryzmu krajowego

Artykuł składa się z kilku podstawowych komponentów, w których badaniu użyto metodologii prawnohistorycznej i prawnoporównawczej. Komparatystyka polega na selekcji podobnych i różnych cech co najmniej dwóch porównywalnych zjawisk występujących równoległe lub w kontekście historycznym. W niniejszej publikacji skoncentrowano się na problemach prawno-politycznych i na ich wpływie na zmiany społeczne dostrzegalne w wielu regionach na świecie. Wskazując na hipotezę badawczą, artykuł zakłada, że informacja, szczególnie zbadanie historycznych trendów w polityce wzajemnej wielu państw, mogłaby znacznie wzmocnić przewidywalność ich aktualnej reakcji na zmiany na światowym rynku politycznym. Przyjmując to założenie, wskazano na liczne przykłady skutków dezinformacji i braku informacji. W pierwszej części tych rozważań skupiono się na przykładach użycia sofizmów dezinformacyjnych przez państwa komunistyczne. W drugiej części wskazano na braki informacji, które w Stanach Zjednoczonych skutkowały osłabioną ochroną przeciwko terroryzmowi międzynarodowemu. Kolejną część poświęcono relatywnie słabej informacji o procesie formowania się krajowych grup terrorystycznych, który poprzedzał atak na amerykański Kapitol 6 stycznia 2021 r. Znaczenie informacji politycznej dla rozwoju konfliktów na Bliskim Wschodzie stanowiło kolejnym komponentem artykułu.

Uwagi końcowe odbiegają od wskazanej wyżej metodologii, która miała za zadanie analizę przykładów potwierdzających, że brak wyraźnej informacji może być społecznie groźny. Istnieją wszakże przypadki, w których informacja została ograniczona do wskazania problemów lub pytań, na które otrzymujemy rozmaite, często rozbieżne odpowiedzi.

Słowa kluczowe: dezinformacja, terroryzm międzynarodowy, terroryzm wewnętrzny, demokracja, media społecznościowe